

Dr. Craig Keener, Matthew, Hotuba ya 13, Mathayo 14-16

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 13, Mathayo 14-16.

Katika Mathayo sura ya 14, Mathayo pia anasimulia kuhusu Yesu akitembea juu ya maji, akaunti ambayo pia iko katika injili ya Marko.

Yesu aliwaambia wanafunzi wake waende ng'ambo ya ziwa. Sasa, kwa upande wa mwonekano, hii ingekuwa muda mfupi kabla ya mapambazuko. Yesu angekuwa anakuja kutoka mashariki, lakini ingekuwa vigumu pengine kumwona, na hivyo haishangazi hawakumtambua mara ya kwanza.

Lakini lugha inayotumika hapa ya Yesu kukanyaga juu ya maji, hasa katika Marko 6:48, ambapo alikuwa karibu kupita. Katika Ayubu 9:8, inazungumza juu ya Yehova akikanyaga juu ya bahari. Katika Ayubu 9:11, aya chache tu baadaye, inazungumza juu ya Yahweh kupita, pia lugha inayopatikana katika Kutoka 33:19. Kwa hiyo, huyu, akitembea juu ya bahari, injili ya Marko tayari ilikuwa ikimuonyesha Yesu kama Mungu katika tukio hili.

Na Mathayo anaendelea na taswira hiyo. Mathayo 14:27, pia Marko 6:50, Yesu anasema, Mimi ndiye. Mara nyingi hutafsiriwa, ni mimi. Ni maneno yale yale ya Kiyunani, ego ndani yangu, ni mimi, yanaweza pia kumaanisha mimi ndiye, ambalo bila shaka lilikuwa jina la Mungu katika Agano la Kale.

Na katika muktadha huu wa yule anayetembea juu ya bahari, inatujulisha kwamba kweli Yesu ni Mungu. Naam, kwa kadiri wanafunzi walivyofikiri yeye ni mzimu, walipaswa kujua vyema zaidi. Ninamaanisha, tayari watu wa Kiyahudi kitaalam, walielewa kuwa wenye haki walikuwa na Bwana kwa njia nzuri, na waovu wanaweza kuwa mahali pa mateso.

Na waliamini ufufuo wa wakati ujao. Watu wengi waliamini katika ufufuo wa wakati ujao, angalau wa wenye haki, na wengi pia ufufuo wa waliohukumiwa. Baada ya yote, Danieli 12:2 ilizungumza juu ya yote mawili.

Kwa hiyo, jambo moja ambalo Mathayo analo ambalo Marko hana ni Petro pia akitembea juu ya maji. Petro anamwalika Yesu kumwalika Petro. Petro anataka kufanya usemi, tendo la imani.

Hatuwezi kufanya miujiza peke yetu, na Petro alitambua hili. Inaweza tu kuwa kwa amri ya Bwana. Kwa hiyo, alimwomba Bwana amwezeshe kufanya hivyo.

Lakini kisha akauona upepo, akaogopa, na akaanza kuzama. Naye alilia kwa haki alichohitaji kupiga kelele alipokuwa anazama, Bwana, niokoe. Lakini Yesu akasema, enyi wenye imani haba.

Sasa, hilo linanifanya nifikirie, imani yetu iko wapi? Je, tunaangalia upepo? Je, tunatazama mawimbi? Tofauti na Peter, sina uhakika kwamba kwa kweli nimetoka kwenye mashua mara nyingi sana. Kwa hivyo, inapinga imani yangu kwa njia hii. Inanipa changamoto kumwamini Bwana zaidi.

Na wakati Bwana anapotuita katika muktadha wa utume kufanya jambo fulani, basi anatuwezesha kufanya hivyo. Nilimhoji mtu mmoja kutoka Indonesia ambaye aliniambia kwamba katika muktadha wa misheni, yeye na timu yake yote ya huduma walivuka mto wenye mafuriko mengi. Maji yalikuwa mengi sana wakati huo.

Walifikiri ilikuwa juu, lakini walihisi Bwana akiwaongoza kuuvuka. Wakaingia ndani. Maji hayakuja zaidi ya magoti yao.

Kwa hiyo, walivuka. Walifikiri kwamba walihisi chini ya miguu yao. Walifikiri kwamba walikuwa wakitembea chini ya mto.

Walifika upande ule mwingine na kupata habari kutoka kwa wanakijiji ambao wangekuja kuwahubiria kwamba walikuwa wametoka tu kupita juu ya uso wa maji. Ningependelea kama ingewahi kunitokea ingetokea hivyo ili nisiangalie upepo na mawimbi na kusema, oh hapana, ni afadhali nisijue kuhusu hilo hadi baadaye. Lakini kwa vyovyote vile, nilihoji mtu mwingine ambaye pia aliniambia kwamba alihitaji kuvuka.

Lakini washiriki wengine wa timu wote walikuwa wanaume na waliweza kufungana mikono kwa mikono. Na ilikuwa inawajia kifuani walipokuwa wakivuka maji haya. Na yeye, kwa sababu katika eneo hilo desturi ilikuwa ingeleta suto katika jina la Bwana ikiwa angefunga mikono pamoja nao, ingemlazimu kuvuka peke yake.

Aliomba tu kwamba maji yawe shwari. Ikawa shwari. Naye akavuka na akafikiri ilikuwa inakuja kwenye vifundo vyake.

Alifikiri alikuwa akigusa chini, kwamba maji yalikuwa yamepungua. Lakini alipofika ng'ambo, wakamweleza, hapana, ulikuwa unatembea juu ya maji. Tunaweza kusema.

Tungeweza kuiona. Maji hayakushuka. Umepita tu.

Kwa hiyo, imetokea. Lakini Yesu ndiye anayefanya hivyo kwa kawaida. Yeye haitaji msaada kidogo wa ziada wa asili kwa njia hiyo.

Sura ya 15, Maandiko yanashinda mapokeo. Mila wakati mwingine inaweza kuhifadhi mawazo mazuri, mawazo mazuri ya kimaandiko. Lakini wakati mwingine mila ni mkusanyiko tu wa yale ambayo watu wamefikiria.

Na kile ambacho watu wamefikiri si mara zote kitu sawa na kile ambacho Mungu amefichua. Katika kesi hii, kulikuwa na suala la kuosha mikono. Huenda hapo awali ilikuwa desturi ya Wayahudi walioishi nje ya nchi, lakini sasa ilikuwa desturi ya Kiyahudi iliyoenea sana.

Mafarisayo walifanya hivyo. Wangelazimika kuhakikisha kwamba mikono yao ilioshwa kabla ya kula. Hiyo ni nzuri kwa madhumuni ya usafi, lakini walikuwa wakifanya kwa madhumuni ya ibada.

Na pia wangekuwa na aina zingine za uoshaji wa kiibada ambazo zilikuwa sehemu tu ya utaratibu wao wa kiibada. Walikuwa makini sana kuhusu mila, ikiwa ni pamoja na kunawa mikono. Na tunajua hilo kutokana na vyanzo vya marabi ambavyo vinategemea Mafarisayo.

Kwa hiyo, walimkosoa Yesu. Kwa nini wanafunzi wako hawakunawa mikono kabla ya kula? Yesu alitoa kupinga changamoto. Kwa nini unapuuza kanuni za Maandiko za kushikilia mapokeo? Hey, hii hata haijabainishwa katika Maandiko.

Lakini kuna nyakati ambapo unatumia mapokeo yako juu ya Maandiko. Kwa mfano, Maandiko yanakazia kuwaheshimu baba yako na mama yako. Naam, kumbuka, wangekubaliana na hilo.

Hata watu wa mataifa mengine walikubaliana na hilo. Josephus na baadhi ya marabi walisema kwamba hiyo ndiyo amri kuu zaidi. Kuna mfano mmoja wa rabi ambaye alitaka kumheshimu mama yake kiasi kwamba wakati anajiandaa kuingia kitandani, na hiki kilikuwa kitanda ambacho kilikuwa juu ya ardhi, alilala chini na kumkanyaga chali ili aingie kitandani ili iwe chini yake.

Hata hivyo kulikuwa na watu ambao walikuwa wakitumia mwanya wa kidini kwa kuweka wakfu pesa kwa patakatifu ambazo zilipaswa kutumika kusaidia wazazi wao wazee. Ili kushindwa kuwaandalia wazazi wazee, kila mtu alitambua kwamba hilo lilikuwa baya. Sasa, katika nchi hii, tuna nyavu mbalimbali za usalama kwa ajili ya kuwapatia wazee, angalau kwa sasa, katika nchi ninayoishi, na baadhi ya nchi zinazo hivyo.

Lakini kijadi, ilitakiwa watoto wategemeze wazazi wao waliozeeka. Na leo, unajua, kuna watu wanaopenda sana mambo fulani ya kidini. Watasema, vema, ni lazima nilipe zaka yangu hata iweje, hata kama hiyo ina maana kwamba mtu fulani mwenye uhitaji anakosa kulishwa.

Naam, ni nini kusudi la zaka kibiblia? Ninamaanisha, ni nini kusudi la usimamizi wa kibiblia? Hakika ni aina ya uwakili ambayo Yesu anasisitiza, lakini kukidhi mahitaji ya watu. Sasa, inaleta maana kwamba inaweza kusambazwa kutoka kwa baadhi ya waangalizi wa kati kama ilivyo katika kitabu cha Matendo, hiyo inaleta maana. Kwa hiyo, unajua, kufanya kazi kupitia kanisa ni njia nzuri ya kufanya hivyo.

Lakini hapa kulikuwa na watu, ambao walikuwa wakiheshimu kile walichokiona ujitoaji wa kidini na kutoshughulikia mahitaji halisi yaliyowazunguka, ambayo si kweli kuwa wacha Mungu sana. Yesu anasema mnalikataa neno la Mungu kwa ajili ya mapokeo yenu, mstari wa 6. Mafarisayo walieneza mapokeo ya wazee. Masadukayo walikana hizo, lakini pia walipuuza maandiko na nguvu za Mungu, Yesu alisema.

Katika mistari ya 8 na 9, Yesu ananukuu maandiko kuzungumzia jinsi walivyochukulia mapokeo juu ya maandiko. Isaya sura ya 29, mstari wa 13. Watu hawa huniheshimu kwa midomo, lakini mafundisho yao ni amri za kibinadamu.

Leo, wakati mwingine tunasoma mapokeo ya kanisa kwenye maandiko, au tunapuuza maandiko kwa kupendelea utamaduni wetu. Una baadhi ya makanisa ambayo yataweka mapokeo yao juu ya maandiko katika vitendo. Hawa sio tu wale ambao wana imani juu ya hilo, lakini makanisa ambayo yanasema, hapana, tunashikilia maandiko tu, lakini mara nyingi hufasiri maandiko kulingana na mapokeo yao, hata wakati siyo maandiko yanasema.

Pia tuna watu leo ambao wataenda tu na chochote kitamaduni kinasema. Ikiwa utamaduni unasema aina fulani za shughuli za ngono zinakubalika, basi kanisa linaenda sambamba nazo. Pia tuna baadhi ya watu ambao huguswa tu na chochote utamaduni unasema.

Ikiwa utamaduni unasema jambo fulani ni sawa, basi tutaenda kupinga kile ambacho utamaduni unasema. Pia, tunao watu wanaoheshimu uzoefu wetu juu ya maandiko. Makanisa mengi ni kinyume chake.

Hawana uzoefu wa mambo ambayo maandiko yanazungumzia. Lakini wakati mwingine tuna makanisa ambayo yatainua uzoefu, iwe uzoefu wetu wenyewe au uzoefu wa mhubiri fulani tunayesikia habari zake, utainua hilo juu ya maandiko. Na badala ya kufasiri uzoefu wetu katika mwanga wa maandiko, na badala ya kuishi kutokana na maandiko katika uzoefu wetu, ambayo tunahitaji kufanya, tunaishia kusoma maandiko katika mwanga wa uzoefu wetu na kuyapatanisha na uzoefu wetu.

Kwa hivyo, kuna njia nyingi ambazo tunadhoofisha mamlaka ya maandiko leo. Na bado, Yesu anatuambia waziwazi kwamba tunapaswa kufanya wanafunzi wa mataifa. Naam, tunafanyaje hivyo? Itabidi tuwaite watu warudi kwenye maandiko.

Mafarisayo walichukizwa na maneno yake, 15:12. Walikuwa na mapokeo yao, na hawakupenda yale ambayo Yesu alisema. Na neno la kuchukizwa hapa sio tu kosa.

Ni scandalizo . Inawafanya wajikwae. Wamefadhaika sana.

Hii ni aina ya uhalifu uliokithiri. Na wanafunzi wakamwonya, Mafarisayo walichukizwa na jambo hili. Si vizuri kuwaudhi wenye nguvu.

Si vizuri kuwaudhi wale ambao unaweza kuwahitaji kama washirika baadaye. Jibu la Yesu ni kwamba, wale ambao hawakupandwa na Baba yangu watang'olewa, mstari wa 13. Hiyo ni lugha ya kibiblia.

Unacho, kwa mfano, katika Yeremia 31:28, kile ambacho Mungu alikuwa akifanya na watu wake. Mungu angeweza kupanda, au angeweza kung'oa. Angeweza kujenga, au angeweza kubomoa.

Naye azungumza na Mafarisayo akiwa viongozi vipofu. Vipofu mara nyingi walikuwa na viongozi wa kibinadamu. Wakati mwingine, angalau katika tamaduni zingine, ikiwa watu ni vipofu, wana mbwa wa kuwaongoza ambao huwasaidia kusafiri.

Lakini vipofu wakati huo mara nyingi wangukuwa na kiongozi wa kibinadamu ambaye angehakikisha kwamba wanakwenda katika njia ifaayo. Kulikuwa na mashimo mengi ya wazi yaliyokusudiwa kukamata wanyama wanaowinda wanyama wengine. Wakati mwingine walikuwa kwa ajili ya kuhifadhi, lakini hasa mashimo wazi walikuwa kukamata mahasimu.

Vema, Yesu asema, hawa ni viongozi vipofu wa vipofu, nao wote wawili wataanguka ndani ya mashimo. Yesu aliendelea kusema, katika 15:11, sio kile kinachoingia kinywani. Rabi mwingine alitoa kauli kama hiyo, lakini kwa faragha tu, akiogopa kwamba wengine wanaweza kuacha kushika amri ya nje.

Yesu anathamini kanuni za Torati kuliko maelezo. Sasa, Marko anaenda mbali zaidi. Yesu anaposema, si kile kiingiacho kinywani, bali kile kiingiacho kinywani, ni kile kitokacho, kitokacho moyoni ndicho kimtiacho unajisi, ndicho kimtiacho mtu unajisi.

Marko anaendelea na kuongeza maoni na kusema, kwa kusema hivi, Yesu alitangaza vyakula vyote kuwa safi. Lakini Marko ni wazi kwamba haya ni maoni yake, si hasa yale Yesu alisema. Naam, Mathayo anaandika hasa kwa Wakristo wa Kiyahudi.

Wengi wao labda huweka kosher. Ni sehemu ya utamaduni wao. Wamekuwa wakifanya hivyo kwa muda mrefu.

Ni vile tu wanavyokula. Kwa hivyo, Mathayo hahitaji kuendelea kutoa maelezo hayo. Lakini kanuni inabakia.

Kanuni za Taurati ndizo muhimu. Maelezo, baadhi ya maelezo ya Torati yangeweza tu kuwekwa katika Eretz Israel. Wangeweza tu kuwekwa katika ardhi.

Baadhi ya maelezo ya Torati yangeweza tu kuwekwa katika jamii ya kilimo, kwa njia halisi ambayo yaliandikwa. Baadhi yao inaweza tu kuwekwa katika kipindi fulani. Kwa njia halisi ambayo yaliandikwa.

Lakini kanuni ni za kitamaduni. Kwa mfano, kanuni katika Kumbukumbu la Torati 22, unahitaji kujenga parapet au uzio karibu na paa yako. Nawauliza wanafunzi wangu, ni wangapi kati yenu mmejenga uzio kuzunguka paa zenu? Na kwa kawaida wanasema, vema, hapana, hatuna uzio kuzunguka paa yetu.

Wakati huo mimi husema, nyote hamuamini Biblia. Nimemaliza na wewe. Ninaondoka.

Hapana. Lakini kisha wanacheka ninaporudi. Lakini kanuni ya hiyo, bila shaka, ni kwamba watu mara nyingi huwakaribisha majirani juu ya paa.

Unajua, walikuwa na paa tambarare na walifanya mambo mengi juu ya paa. Na inasema, jenga uzio huu kuzunguka paa yako, usije ukaleta hatia ya damu. Hutaki mtu aanguke, watoto wengine wakicheza kama mtu ataanguka.

Ni suala la dhima. Mali yako inahitaji kuwa salama ili hakuna mtu atakayejeruhiwa. Unahitaji kujali usalama wa jirani yako.

Sasa, hiyo inaweza kuonyeshwa kwa njia tofauti katika tamaduni tofauti. Lakini katika tamaduni zingine ambapo watu hawatumii mikanda ya usalama wanaposafiri, ingawa inapunguza vifo vya trafiki kwa takriban 50%. Na kwa hivyo, nasema, hiyo itakuwa nzuri kufanya.

Watu wanacheka kwa sababu baadhi ya magari yao hayana hata mikanda ya usalama. Lakini kwa vyovyote vile, tunajaribu kuangalia usalama wa jirani zetu. Itifaki za usalama ni za kibiblia.

Yesu anathamini kanuni za Torati. Na kisha anatoa orodha ya makamu. Anazungumza kuhusu mambo haya maovu yanayotoka moyoni.

Hiyo ilikuwa aina ya kawaida ya fasihi na balagha. Unaipata katika Agano la Kale. Unaipata katika fasihi ya Kigiriki.

Philo ana orodha ya makamu iliyo na maovu zaidi ya 100 yaliyoorodheshwa. Kwa hivyo, wakati mwingine wanaweza kupata muda mrefu sana. Lakini maovu mengi

anayoorodhesha hapa ni ukiukaji wa amri za maneno ya kibinadamu katika Amri Kumi.

Dhambi ya kweli, Yesu anasema, ni ile inayotoka moyoni. Sasa, Yesu amekuwa akizungumza kuhusu usafi na uchafu. Na hii ni muhimu sana kwa sababu ya kile kinachokaribia kutokea.

Anakaribia kushughulika na mtu ambaye angechukuliwa na watu wake kama mchafu kiibada. Katika sura ya 15, mstari wa 21 hadi 28, Yesu anazungumzia imani ya mwanamke Mkanaani. Suala la kile kilicho safi liliibuka mnamo 15 hadi 20.

Sasa Yesu anazungumza na mwanamke Mkanaani. Katika Marko, yeye ni Sirofoinike kwa Kigiriki. Katika Mathayo, yeye ni Mkanaani, kama vile Tamari na Rahabu katika nasaba mwanzoni mwa injili.

Na Yesu anamlinganisha na mbwa. Sasa, usije ukafikiri mbwa alikuwa msaidizi mzuri katika utamaduni huo kwa sababu inaweza kutofautiana kutoka kwa utamaduni mmoja hadi mwingine, mbwa kwa kweli alikuwa tusi kubwa sana. Hata Wagiriki, ambao wakati mwingine walikuwa na mbwa kama kipenzi, walitumia mbwa kama tusi kubwa.

Hamwiti mbwa, kwa hivyo hamtusi. Halo, mbwa hafanyi hivyo. Lakini anamlinganisha na mbwa.

Anawasilisha kikwazo kwa imani yake. Anapaswa kujinyenyekeza ili kuvuka kikwazo hiki. Na anaishia kusifiwa kwa imani yake.

Na katika tamaduni yake, kati ya watu wa mataifa mengine, wangeweza kutumia mbwa kama kipenzi. Na mbwa walikuja na kula makombo kutoka chini ya meza. Kwa hiyo, anamlinganisha na mbwa.

Anasema, watoto walishwe kwanza. Na baada ya hayo, kwa hiyo anasema, sawa, mimi si mmoja wa wana wa Israeli. Wewe ni mwana wa Daudi.

Sipati nafasi ya kwanza. Lakini sihitaji kitu kikubwa kutoka kwako. Najua una nguvu nyingi sana.

Ninachohitaji ni kidogo tu. Ninachohitaji ni chembe. Na katika kuonyesha imani hii, anashinda kizuizi ambacho Yesu anaweka.

Unajua, wakati mwingine tunakata tamaa kwa urahisi sana. Ninamaanisha, wakati mwingine hapana ni hapana. Lakini mara nyingi katika Biblia, utaona kwamba Yesu anaweka kikwazo kwa sababu anataka kupinga imani yetu.

Anataka tuonyeshe tumedhamiria ikiwa ni jambo ambalo ni muhimu sana. Na kwa hiyo, katika kesi ya, kumbuka, mama yake Yesu, hawana divai. Mwanamke, nina nini na wewe? Saa yangu bado haijafika.

Naam, anafanya nini? Anaenda na kuwaambia wahudumu, chochote anachosema, mnafanya? Hayo ni maneno yale yale. Hayo ni maneno yaleyale ambayo Farao alitumia kuhusu Yosefu, akiwaagiza watumishi wake wamtii Yosefu. Naam, anakataa kuchukua hapana kwa jibu.

Ana kile tunachoweza kuiita chutzpah takatifu, na ana nia ya kupata hii. Vivyo hivyo na marafiki ambao wanapaswa kumpeleka yule aliyepooza kwa Yesu. Ndivyo ilivyo kwa mwanamke mwenye imani ya kashfa ambaye hufikia na kugusa upindo wa vazi lake.

Na vivyo hivyo hapa wakati mwanamke anaendelea kupaaza sauti kumfuata, ambapo kipofu Bartimayo, umati unasema, nyamaza katika Marko sura ya 10. Naye anazidi kulia zaidi. Wanajua kwamba Yesu ndiye pekee anayeweza kukidhi uhitaji huo.

Na wamekata tamaa. Ni muhimu sana kwamba waendeleo kumfikia. Imani ya aina hiyo itathawabishwa kwa njia moja au nyingine kwa sababu tunamfikia.

Tunamtegemea. Naam, anasifiwa kwa ajili ya imani yake, kama vile akida alivyosifiwa kwa ajili ya imani yake, ingawa yeye ni Mmataifa nyuma katika sura ya 8. Na wote wawili wanakuwa sehemu ya simulizi hili linaloelekeza kwenye ukweli kwamba Mungu anapenda kila mtu. Anapenda watu wote.

Anataka kuwafikia watu wote. Hapo awali, kulikuwa na kulisha watu 5,000. Sasa kuna kulisha watu 4,000.

Alikuwa amempa Mkanaani mkate wa watoto, lakini kulikuwa na mkate mwingi uliobaki kutoka kwa watoto. Hata mkate halisi kwa watoto. Kulikuwa na vikapu saba vilivyobaki baada ya Yesu kuwalisha wale 4,000.

Sasa, Mathayo anasema kwamba kulikuwa na 4,000 zaidi ya wanawake na watoto. Na watu wengine leo husema, Mathayo, kwa nini hukutoa hesabu kamili? Kwa nini hukuwajumuisha wanawake na watoto? Hupendi wanawake na watoto? Hili lilikuwa jambo la kitamaduni. Hili halikuwa kosa la Mathayo.

Ndivyo kuhesabu kulivyofanywa. Yeyote aliyehesabu hapo awali, bila shaka, angeweza kuwa Mathayo, lakini yeyote aliyehesabu awali, alihasabu wanaume. Hivyo ndivyo ilivyofanyika.

Na hiyo ndiyo takwimu ambayo Mathayo alikuwa nayo. Mafarisayo katika sura ya 16 wanamwomba Yesu ishara tena. Walitaka ishara kutoka mbinguni.

Sasa, labda wanamaanisha ishara ya mbinguni, kama ishara mbinguni. Kitu kama nyota katika Mathayo sura ya 2. Au labda walimaanisha tu kutoka kwa Mungu, kwa sababu kutoka mbinguni ilikuwa njia nzuri ya Kiyahudi ya kusema kutoka kwa Mungu pia. Na kuna tofauti ya maandishi hapa.

Maandishi mengine yanayo, maandishi mengine hayana, ambapo watu wangeweza kutabiri hali ya hewa kulingana na anga. Na Yesu anasema, unaweza kutabiri hali ya hewa kulingana na anga, lakini huwezi kutabiri nyakati. Unajua, mvua ingekuwa aina ya mvua ambayo ingeingia kutoka magharibi, ikiwa ungeishi Palestina, katika Yudea na Galilaya.

Lakini hewa moto ingevuma kutoka kwenye jangwa la kusini na kadhalika. Kwa hivyo, kulikuwa na mambo fulani walijua kuhusu hali ya hewa yao na topografia yao. Lakini kwa vyovyote vile, Yesu anasema ni kizazi kiovu kinachodai ishara.

Alikuwa akitoa ishara, lakini zilikuwa ni ishara zenye kudai. Hawakuwa wakikubali ishara ambazo tayari zilikuwa zimetolewa. Matarajio ya Wayahudi yalizungumza juu ya kizazi kiovu kabla ya mwisho.

Naam, huyu hakika alikuwa mmoja wao. Na hivyo, Yesu anawaonya wanafunzi wake, jilindeni na chachu ya Mafarisayo, 16:6. Wahenga wakati fulani walizungumza kwa mafumbo. Nyakati fulani Yesu alizungumza kwa njia ya mfano.

Wakati fulani alizungumza kihalisi. Wanafunzi wamechanganyikiwa vya kutosha sasa wasijue kama anazungumza kihalisi au kitamathali. Wanaanza kuzungumza wenyewe kwa wenyewe.

Yesu anasema tujihadhari na chachu hii. Ni kwa sababu anajua hatukuleta mkate. 16:7. Na kwa hivyo, Yesu katika 16:9 au 11 anaweka hoja kuhusu mambo ambayo tayari amefanya.

Namaanisha, kuzidisha kwa chakula. Mikate mitano ililisha 5,000. Vikapu vingapi vilibaki? Kumi na mbili.

Vikapu kumi na viwili vikubwa. Mikate saba ililisha 4,000. Vikapu saba vidogo vilibaki.

Huelewi? Sizungumzii mkate halisi. Ningeweza kutoa mkate. Ningeweza kuzidisha mkate.

Ninachozungumzia ni kujihadhari na chachu ya Mafarisayo, chachu ya Mafarisayo, au katika Marko, chachu ya Mafarisayo katika Herode. Mathayo anapendelea kusisitiza Mafarisayo na Masadukayo. Waherodia hawakuwa jambo la muhimu kwake katika siku zake.

Na waandishi wa wasifu mara nyingi walifanya hivyo. Yesu apanga kwamba Petro amkiri katika Kaisaria Filipi. Hapo ndipo Yesu anauliza swali, watu wanasema mimi ni nani? Nao wanajibu kwa aina mbalimbali za manabii, kutia ndani Yeremia na Mathayo.

Na ninyi mnasema mimi ni nani? Naam, kwa nini mahali hapa? Ulikuwa mji wa kipagani unaojulikana kwa uchawi na ibada ya kipagani, hasa ya mungu Pan, ingawa miungu mingine pia. Vema, Mathayo 16 mistari ya 13 hadi 20. Nitaacha hapa ili kulinganisha hadithi ya Marko kwanza kwa sababu Marko anaunganisha mambo mengi kwa ufupi zaidi.

Lakini katika Marko, Petro anaposema, wewe ndiwe Kristo, wewe ni Masihi, Yesu anasema, usimwambie mtu yeyote. Kwa nini? Kweli, tayari tumezungumza juu ya siri ya masihi. Baadhi yake inaweza kuwa udhibiti wa umati.

Umaarufu pia ungeongoza kwa haraka sana kwenye msalaba. Lakini kulikuwa na tofauti. Angalia ubaguzi wa kijiografia katika Marko.

Yesu alimwambia mtu aliyekuwa amepagawa na pepo katika eneo la Wasio Wayahudi kumwambia kila mtu kile ambacho Mungu alikuwa amemfanyia. Kwa nini? Vema, Mataifa wangeelewa vibaya. Tayari hawakumwelewa Yesu kama mchawi, lakini hawangeelewa vibaya dhana ya Masihi.

Kwa hiyo, walihitaji kuonywa kuwa huyu hakuwa mchawi. Lakini hakufanya hivyo katika eneo la Wayahudi. Na tena, kuna mpangilio, tofauti ya muda.

Marko sura ya 9 na mstari wa 9. Usimwambie mtu yeyote kuhusu kugeuka sura huku hadi Mwana wa Adamu atakapofufuka kutoka kwa wafu. Kwa nini tofauti hii ya muda? Kwa sababu hawakuweza kuelewa utambulisho wake isipokuwa kwa mwanga wa msalaba. Na hawakuweza kuelewa msalaba isipokuwa kwa nuru ya ufufuo.

Kulikuwa na viwango tofauti vya usiri. Marko sura ya 4 na mstari wa 12. Wapinzani wa Yesu walikuwa vipofu.

Vema, sura ya 8 mistari 11 hadi 15. Wanafunzi wa Yesu walikuwa na kutoamini kama Mafarisayo. Kwa hiyo, wanaposema, oh, ni kwa sababu hatukuleta mkate wowote.

Yesu anawaita kwa njia kama tano tofauti. Bado wewe ni kipofu? Bado huoni? Bado hujaelewa? Marko sura ya 8 mistari ya 17 na 18. Hawakuwa vipofu kama Mafarisayo.

Hawakuwa vipofu kama wapinzani wa Yesu nyuma katika sura ya 4 mstari wa 12. Lakini bado walikuwa nusu vipofu. Bado walihitaji mguso wa pili.

Na hivyo, katika Marko, Yesu anaigiza mfano mbele yao kwa mguso wa pili. Mara tu baada ya Yesu kuwakemea katika sura ya 8 mistari ya 22 na 25, kuna kipofu aliyeponywa kwa kuguswa mara mbili. Yesu anamgusa mara ya kwanza na kusema, unaona nini? Na yule kipofu anasema, vema, ninaona watu, lakini wanaonekana kama miti inayozunguka.

Na kisha Yesu akamgusa mara ya pili na yeye ni mzima kabisa. Pengine kama njia ya kuwasiliana na wanafunzi, bado unahitaji mguso wa pili baada ya Mwana wa Adamu kufufuka kutoka kwa wafu. Vema, Yesu anawaambia wanyamaze katika Marko sura ya 8. Petro anasema, wewe ndiwe Kristo.

Yesu anasema, nyamaza. Usimwambie mtu yeyote. Watu hawako tayari kuelewa hili bado.

Na kisha mstari unaofuata, anaeleza maana ya yeye kuwa Kristo. Anaenda kuteseka. Naam, hilo lilikuwa kinyume na matazamio ya kawaida ya umasiya wakati huo.

Ilikuwa ni mapokeo ya baadaye katika karne ya pili ambayo ni tofauti, lakini bado si katika siku za Yesu. Katika siku za Yesu, ni kama katika Zaburi ya Sulemani 17. Watu walikuwa wanatazamia mesiya shujaa mwenye ushindi.

Kwa hiyo, Petro anapinga. Loo, Bwana, nilisema tu wewe ndiye masihi. Hutateseka.

Kwa hiyo, Yesu anajibu. Petro anasema, wewe ndiwe Kristo. Yesu anasema wewe ni Shetani.

Unathamini vitu vya wanadamu kuliko vya Mungu. 8.33. Hutaki kuteseka. Na ndio maana hutaki kumfuata masihi anayeteseka.

Kwa hiyo, Yesu asema, mpaka nitakapofufuka, usimwambie mtu yeyote, 9.9 ya Marko. Utambulisho wa siri wa Yesu ungefichuliwa tu atakapofufuka kutoka kwa wafu, kwa sababu ni wakati huo tu wanafunzi wake wangeweza kuelewa utume wake. Inapendeza wakati watu wanaamini kwamba Yesu ni mwalimu mkuu au nabii, na hata Masihi.

Hayo yote ni mambo mazuri ya kuamini. Lakini peke yao, hakuna hata mmoja wao, hata kuamini kwamba yeye ndiye masihi inatosha. Pia tunapaswa kuamini kwamba alikufa kwa ajili yetu.

Hiyo ni sehemu ya maana ya kuwa mfuasi wake na kuokolewa. Na hivyo Yesu anasema, mimi naenda kuteseka. Petro anasema, hapana, hautafanya.

Yesu, katika Marko 8:33, anaita teolojia hii ya kupinga mateso kuwa ya kishetani, kwa sababu Yesu anaendelea kusema katika 8:34 na 8:35, wafuasi wangu lazima pia

wawe tayari kuteseka. Yeyote anayefuata lazima awe tayari kunifuata msalabani. Hatima yetu inafungamana na yake.

Katika Marko sura ya 2 na 3, Yesu anakabili upinzani unaoongezeka. Wanafunzi wanabaki kutojua hili. Yesu anawatuma wanafunzi kuponya katika Marko sura ya 6, lakini hilo linapata habari kidogo tu.

Yesu anafunika, vema, Marko anafunika uponyaji wao. Ni nzuri sana, lakini anaifunika kwa ufupi sana. Anatumia sehemu kubwa ya sehemu hiyo kuzungumza juu ya kuuawa kwa Yohana Mbatizaji.

Mtangulizi wa Yesu aliuawa kishahidi. Wanafunzi wanajaribu kumweka Bartimayo na watoto mbali na Yesu katika Marko sura ya 10. Yesu badala yake anajitoa kama kielelezo, akisema, nilikuja kutumika na kufa.

Yesu anaonya juu ya dhiki kuu kwa wafuasi wake katika sura ya 13 na kisha anaenda msalabani katika sura ya 14 na 15. Hatima yetu inafungamana na yake. Tunahitaji kuhubiri injili moja kwa moja.

Wafuasi wa kweli wa Yesu wanashiriki msalaba wake. Alibeba hukumu ya Mungu kwa ajili yetu. Tunabeba chuki za ulimwengu pamoja naye.

Vema, Mathayo ana mada hizi hizo, lakini pia anazo zingine. Nilitaka kushughulikia mada hizo pamoja, lakini Mathayo pia ana nyenzo za ziada. Na kwa hivyo sasa tutaangalia nyenzo hii ya ziada ambayo Mathayo anayo.

Petro anasema wewe ni Masihi, mwana wa Mungu aliye hai. 1616, wewe ni Masihi. Yesu anamwambia Petro, mstari wa 18, wewe ndiwe mwamba.

Lakini Petro, mwamba, mwamba, huenda kutoka kwenye mwamba hadi kikwazo. Kwa mstari wa 23, yaani, anatoka kuwa mwamba mzuri hadi kuwa mwamba mbaya. Hili lililetwa kwangu na John P. Meyer, msomi Mkatoliki stadi sana, katika kitabu chake juu ya Mathayo.

Petro ndiye mwamba. Hiyo ina maana gani? Wafasiri fulani wametofautisha Petra, Petro, na Petra, mwamba, wakisema kwamba hivi ni vitu viwili tofauti. Lakini kwa kipindi hiki cha Kigiriki, na Kigiriki cha Koine, kwa kweli walimaanisha kitu kimoja.

Hawakuwa tofauti tena, jinsi walivyokuwa katika Kigiriki cha zamani. Pia, katika Kiaramu, ni neno moja nyuma yao, kephas, au kepha, ambalo lilitafsiriwa kwa Kigiriki kama kephas, ni jina lake la Petro katika Agano Jipya. Maana pengine ni kama hii, kama vile uliyo nayo katika Waefeso 2:20. Ninamaanisha, kile ambacho watu wananukuu dhidi yake ni 1 Wakorintho 3:16, Kristo ndiye msingi pekee.

Naam, ndiyo, kwa maana moja, yeye ndiye msingi pekee, lakini katika maana ya Waefeso 2:20, kanisa limejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii. Kristo, katika sura hiyo, ndiye jiwe kuu la pembeni. Kwa hiyo, yeye ndiye msingi mkuu, lakini tangazo juu yake pia ni msingi wa kanisa.

Jukumu la Petro kama mtangazaji wa Yesu kama Kristo ni maana ambayo yeye ni mwamba, yeye ndiye msingi, kwa sababu yeye ndiye anayekiri kwamba Yesu ndiye Kristo, na kanisa limejengwa juu ya jukumu lake kama muungamaji. Kanisa limejengwa juu ya ukiri wa utambulisho wa Yesu. Hili lilikuja kupingwa wakati wa Matengenezo ya Kanisa.

Watu walisema, hapana, yeye sio mwamba mwenyewe. Ingawa kanisa kihistoria halikuwa hata limetumia hili kwa papa au upapa, lilitumia kwa Petro. Lakini kwa vyovyote vile, nadhani inamrejelea Petro katika muktadha huu, lakini sio Petro tu kama mtu, lakini inarejelea jukumu lake kama mtu anayemtangaza Kristo, kama vile Petro anavyofanya.

Kama vile Waefeso hujenga juu ya msingi wa mitume na manabii. Kwa lugha hii ya kujengwa, kanisa kujengwa, baadhi ya wasomi wamesema, vizuri, hii ni marehemu. Hii iliundwa baadaye.

Yesu asingesema jambo kama hilo. Angewezaje kuzungumza juu ya kanisa? Lakini ekklesia, neno tulilo nalo ambalo limetafsiriwa kuwa kanisa, neno la Kiyunani, linalorejelea makusanyiko ya watu wote. Ekklesia haimaanishi, watu wengine wamesema inamaanisha walioitwa, ek ikimaanisha nje na klesia kutoka kwa neno linalomaanisha kuitwa.

Lakini maneno hayakumaanisha tu kuunganisha vipande vya neno. Maneno haimaanishi kile etimology yao inamaanisha. Ninamaanisha, kwa mfano, niite mtu mzuri.

Unathubutuje kuniita mzuri? Neno la Kiingereza nice limetokana na neno la Kilatini lenye maana ya ujinga. Umenitukana. Katika hali yoyote, si kwa uzito, lakini tu kuonyesha uhakika kwamba si etymology ya maneno, lakini ni matumizi yao.

Ndivyo maneno yanavyotumika. Ekklesia ilitumiwa kwa makusanyiko ya watu wote. Katika tafsiri ya Kiyunani ya Agano la Kale, qohol, kusanyiko, jumuiya ya Mungu jangwani, watu wa Mungu, na jumuiya ya agano ilitafsiriwa na maneno kadhaa tofauti ya Kiyunani.

Moja lilikuwa sinagogi, ambalo tunapata neno sinagogi. Nyingine ilikuwa ekklesia, kanisa. Na lilikuwa neno la asili kutumika kwa jumuiya ya Mungu.

Naam, Yesu angeweza kutumia neno kama hilo. Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi vinatumia neno kama hilo kwa jamii ya mabaki. Na Yesu pia angeweza kupanga.

Baada ya yote, alichagua 12. Naam, hakuna mabishano mengi kuhusu hilo, isipokuwa miongoni mwa watu ambao wana shaka sana. Kwa sababu, unajua, tena, tuna matumizi ya vile 12 katika Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi.

Ilikuwa na maana kwa kiongozi wa vuguvugu la kufanya upya katika jumuiya ya Wayahudi. Lakini pia, tunasoma kuhusu 12 katika 1 Wakorintho 15 katika mapokeo ya awali sana ambayo kila mtu anakubali yanarudi nyuma mapema sana. Na neno hilo linatumika ingawa mmoja wa wanafunzi alianguka.

Yuda alianguka. Na kuna sababu zingine kadhaa za kusema kwamba hii ni mila ya msingi. Hii ni mila ya mapema sana ambayo kila mtu, ninapaswa kusema, idadi kubwa ya wasomi wanakubali kuwa ni sahihi.

Kwa kawaida, walimu walikuwa na wanafunzi. Wanafunzi wangeendeleza mafundisho. Kwa hiyo, haishangazi kwamba Yesu alitarajia jumuiya ya wafuasi kuendeleza mafundisho yake.

Wale 12 walikuwa mabaki kwa ajili ya kurudishwa kwa Israeli. Kwa hiyo, akizungumza juu ya jumuiya hii inayokuja katika lugha kwa ajili ya kurejeshwa kwa Israeli, tena, katika habari iliyoshirikiwa kati ya Mathayo na Luka, anazungumza juu ya wanafunzi wake 12 walioketi kwenye viti 12 vya enzi, wakihukumu makabila 12 ya Israeli. Na tena, kwa kuanguka kwa Yuda, wasomi wengi watasema, sawa, hii lazima iwe mila ya mapema sana, lazima irudi kwa Yesu, kwa sababu baadaye walichagua mbadala wa Yuda, lakini hiyo inafanya kuwa ngumu zaidi.

Hawangebuni msemo huu baadaye. Hivyo pia, lugha ya kujenga kanisa langu, Mungu mara nyingi alijenga watu wake katika Agano la Kale. Angeweza kuwajenga au kuwabomoa, Yeria 24:6, Yeria 31:28, na kadhalika.

Yesu anasema milango ya kuzimu haitalishinda kanisa. Wakati mwingine malango ya kuzimu, hayo ni maneno ya Kiyunani, wakati mwingine malango ya Hadesi hutafsiri usemi wa Kiebrania wa Agano la Kale kuhusu milango ya Sheol . Sheoli ilikuwa usemi wa Kiebrania wa makao ya wafu.

Semi zote mbili zinarejelea ulimwengu wa kifo. Milango ya Hadesi ilikuwa usemi uliotumiwa kati ya Wagiriki, au mara nyingi walizungumza juu ya ulimwengu wa kuzimu ambapo wafu walikuwa, walizungumza juu yake kama Hadesi na ufalme wa Hadesi, na kadhalika. Mukadha hapa, Yesu ameongelea hivi punde, au Yesu anakaribia kuzungumza juu ya kufa, kuchukua msalaba wako na kumfuata.

Na hoja ni kwamba kifo cha imani hakitazuia kanisa, kwamba hata wakituuha, haitazuia kanisa. Yesu ana thamani yoyote. Kwa kweli, Tertullian alisema kwamba damu ya wafia imani ndiyo mbegu ya kanisa, akiandika mwishoni mwa karne ya pili.

Yesu anazungumza kuhusu funguo za ufalme. Una milango ya kuzimu, lakini pia unayo funguo za ufalme. Funguo wakati huo zilikuwa kubwa sana.

Sasa, nina funguo ndogo kwenye mfuko wangu hapa, lakini funguo wakati huo zilikuwa kubwa sana. Na ni mtu mmoja tu ambaye angekuwa na funguo hizi. Kwa hiyo, alikuwa ofisa muhimu aliyebeba funguo hizi, funguo za ufalme.

Isaya 22 inazungumza juu ya ofisa kama huyo ambaye angekuwa na funguo za nyumba ya Daudi. Hivyo kuwa na funguo za ufalme ni muhimu sana. Lakini kwa sababu Petro haelewi asili ya umesiya wa Yesu, Yesu anasema, nenda nyuma yangu, Shetani.

Na hii inakumbuka kile alichosema katika sura ya 4 na mstari wa 10 baada ya Shetani kumpa Yesu ufalme bila msalaba. Sasa, Petro, mwanafunzi nyota wa Yesu mwenyewe, anafanya jambo lile lile. Yesu ni mvumilivu kweli.

Kwa kweli alilazimika kuvumilia mengi. Lakini pia anasema kama ilivyo. Anasema, Petro, huyu ni Shetani anayesema kupitia kwako.

Na inajitayarisha kwa mistari 27 ya 40 na 43 wanaposema, ikiwa wewe ni mwana wa Mungu, shuka kutoka msalabani. Acha Mungu akuokoe. Kwa maneno mengine, Shetani alikuwa anajaribu kumgeuza Yesu kutoka msalabani, akijaribu kumgeuza Yesu kutoka kwenye utume wake.

Hilo ni wazo la kishetani, ufalme usio na msalaba. Katika mistari ya 24 hadi 27, tunajifunza zaidi kuhusu gharama ya ufuasi, ambapo Yesu anasema, nenda nyuma yangu. Katika mstari wa 23, hiyo ndiyo ilikuwa nafasi ya wanafunzi kufuata.

Na kumfuata Yesu kunamaanisha nini? Ukitaka kuwa mfuasi wangu, Yesu anasema, chukua msalaba wako unifuata. Ikiwa utaokoa maisha yako au roho yako ikiwa kweli unataka kuiokoa milele, basi lazima uwe tayari kuitoa katika maisha haya, anasema katika mistari ya 25 na 26. Na kulikuwa na watu wengine ambao walitambua hilo hapo zamani.

Inatambulika katika hati ya Kiyahudi iitwayo 2 Baruku. Na wanafalsafa mara nyingi waliitambua pia. Walisema, unajua, kile kinachodumu milele kinahesabu mengi zaidi kuliko kinachodumu kwa muda kidogo tu.

Nakumbuka hilo lilikuwa mojawapo ya mambo ambayo nilielewa mara moja nikiwa Mkristo. Nilikuwa nimetumia muda huu wote kusoma Plato, jambo ambalo halikuwa

muhimu sana kwa Agano Jipya. Lakini jambo moja zuri nililopata kutoka kwa Plato ni vitu ambavyo hudumu milele ni muhimu zaidi kuliko vitu ambavyo sio.

Hakuna kinachoweza kulinganishwa na umilele. Ikiwa tutaishi kila dakika ya maisha haya katika mwanga wa umilele, tutaishi maisha yetu kwa busara. Tutafanya maisha yetu yahesabiwe kwa njia ambazo ni muhimu milele.

Na ninakumbuka wakati mmoja nilikuwa nikizungumza na kijana mmoja. Hakuwa mwamini, lakini alikuwa na marafiki wengi. Aliwapenda sana marafiki zake.

Lakini hakuwa amekabidhi maisha yake kwa Kristo. Kulikuwa na mambo fulani ambayo alikuwa akifanya katika maisha yake. Na nilianza kuzungumza naye juu ya hii.

Alikuwa ametoka tu kufeli mtihani wake wa calculus, lakini hii ilikuwa hesabu ya msingi. Nilisema, unajua, ni nini cha thamani zaidi, mwaka au umilele? Ni wazi, milele. Unawapenda sana marafiki zako.

Zawadi bora zaidi unayoweza kuwapa ni kuwaongoza kwenye uzima wa milele. Huwezi kuwapa kitu ambacho huna. Na machozi yakamtoka.

Niliweza kujua kwamba Roho Mtakatifu alikuwa akifanya kazi pamoja naye. Hakumkubali Kristo papo hapo. Sikumkandamiza.

Bado hakuwa tayari. Lakini wakati ulifika ambapo alikuwa tayari, na akawa amejitoa sana kwa Kristo. Naye amewaongoza watu wengi zaidi kwa Kristo peke yake kuliko mimi.

Aliendelea tu na karama hii ya kuwapenda watu tu, kuwafikia, na kushiriki Kristo pamoja nao. Kwa sababu umilele ndio jambo la maana zaidi. Lakini bila shaka, hiyo haimaanishi kwamba tunapuuza maisha ya sasa.

Inamaanisha tunafanya maisha ya sasa kuwa ya thamani. Tunasaidia watu. Tunatumikia watu.

Tunawalisha wenye njaa. Tunafanya mambo hayo kwa sababu watu hao wataishi milele kwa njia moja au nyingine. Na tunataka kuwasaidia kwa njia zinazofaa.

Kutoka hatua ya uongofu, maisha yetu yamepotea. Wao si mali yetu tena. Nashukuru sana.

Sikutarajia kuwa hai sasa. Sikufikiri ningevuka umri wa miaka 20. Unajua, nilikuwa nikipigwa barabarani kwa sababu ya imani yangu nikiwa Mkristo mchanga.

Nilifikiri, unajua, nitauawa siku yoyote sasa. Bwana amenilinda. Lakini Bwana ni mwenye neema.

Maisha yetu yamepotea. Daima tunapaswa kuwa tayari kutoa maisha yetu kwa ajili yake. Mwana wa Adamu atakuja kuwapa thawabu wale wanaomfuata, katika mstari wa 27.

Na Yesu anatoa onja katika mstari wa 28, kwamba baadhi ya waliokuwa pamoja naye watamwona Mwana wa Adamu akija. Naam, hili ni jambo linalotokea katika aya inayofuata. Katika Mathayo sura ya 17, wanapata mwonjo wa kimbele wa utukufu wake ujao katika mgeuko-umbo.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mathayo. Hiki ni kipindi cha 13, Mathayo 14-16.